

P. lat. 814. *40 P. lat. rec. 814*
CHRISTVS CA

PTIVVS IN HORTO, CARMINE HE-

roico Reuerendo ac nobili Domino D. Iosepho

à Dorndorff & Biskupovv, Abbati

Cladrubensi dedicatus.

à

**MICHAEA VBISERO
SILESIO.**

Adiecta est Lamentatio de morte Christi, ad
eundem scripta, eodem
authore.

ESAIAE 53.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores no-
stros ipse portauit.

Ipse vulneratus est, propter iniquitates nostras,
attritus est propter scelera nostra.

M. D. LXXIII.

DEDICATIO LABORIS.

A Ccipe placato Præsul clarissime vultu,
Quæ tibi de sterili carmina dantur agro.
Illa quidem, Bruma quia nata rigente, fatemur
Non benè frigidulos posse mouere pedes.
Asperitas byemis culpanda, rigorq; niualis,
Qui fecit venam sæpe rigere meam.
Sed, quia sacra, queunt veniam fortasse mereri,
Scripta licet culto sint minus illa stylo.
Post vbi lata suos æstas renouauerit ortus,
Et fuerint campi culta sat arua mei:
Messe secutura forsan meliora dabuntur,
Atq; magis tanto carmina digna viro.
Interea, te digna feras dum dona, clientem
Commendo fidei me Reuerende tuæ.
Tu me pro solito non auersare fauore:
Omnia sic tota sint tibi salua domo.

Ex monasterio Teplensi decimo Martij

Michæas Vbiferus,
Conuentus Teplensis Præ-
dagogus.

CHRISTVS CAPTIVVS

in horto.

Q Vis mihi nunc largis rorantia lumina guttis
Humectet, miseri crudelia vincula Christi
Dum meditor, versoq; graues sub corde dolores
Sollicito, diasq; preces, guttasq; cruentas,
Quas video largis diuino è pectore riuis
Manare, atq; omnem circum (miserabile) terram
Vbertim fluere? in largos quis lumina fletus,
Talia conspiciens, non soluat, et ægra dolore
Corda gerens, CHRISTI sortem indignetur iniquam?
Tu mecum spaciose orbis, tu machina coeli
Stelligeri, lacubus vos liquida stagna profundis:
Vos fontes, amnesq; sonori, & flumina rauca
Lugete, & tristes in fletum ducite voces,
Et mecum miserata graues versate dolores
Infantis Christi, exitio se exponit acerbo
Dum sponte, atq; in vincla suis deposcitur arcta
Innocuus, querulum raptatur & ante tribunal.
Christus vbi vascas, Cerealia munera, fruges,
Et puros latices socios partitus in omnes
Iam fuerat, cinctusq; albis mantilibus, illis
Ablueratq; pedes, monitisq; implerat amicis:
Ecce animo certus pudibundam occumbere mortem,
Qua nobis clausi limen referaret Olympi,
Et demum læsi placaret numina patris,
Egreditur sera sub nocte, hortensia culta
Impavidusq; petit, caris stipatus alumnis.
Huc vbi iam ventum, tristi mæstissimus ore
Mox heros procumbit humi, genibusq; volutus,
Sic breuiter supera aspectans conuexa precatur,

Almo

Alme pater, natum sic ne auerſaris, vt illum
Pro quoq̃; tantos iubeas perferre dolores,
Et tristem ſubiſſe necem, ſupremaq̃; fata.
Quin age care pater, tibi ſi ſic certa voluntas,
(Sin minus, eſt æquum tibi me parere, vocari
Quo me cunq̃; adero, quamuis ſint mille labores,
Mille neces nobis, & mille pericla ferenda)
Me miferate leua, atq̃; iſtantibus eripe fatiſ
Incolumem, & triſti da natum euadere morti.
Hæc vbi ter pauitanti heros repetiuerat ore
Sollicitus, ſe tollit humo, mœſtusq̃; reſurgit.
Ecce autem trepidos ſubitus tremor alligat artus
Heroi, mutatq̃; ingentes pectore curas
Nunc huc nunc illuc, tremulis vox faucibus hæret,
Atq̃; eruentatæ diuino è corpore guttæ
Vbertim ſtillant, humectantq̃; vndiq̃; circum
Gramina: iamq̃; animam vix heros duceret ægram,
Aliger ætherea niſi miſſus ab arce miniſter
Auxilio, mentem curis reuocaſſet ab ætæ,
Ægraq̃; ſollicito ſoluifſet corda timore.
Eheu nate Dei, tantis te ſponte pericliſ
Immiſceſ, tantos voluiſti ferre dolores
Innocuus pro quoquam hominũ, quos lubricus error
In ſcelus omne trahit, nunq̃; tua iuſſa ſecutos?
Ah pietas, ah ſancta fides, clementia ſumma,
Ah patris ætherei, qui nos de faucibus Orci
Vt raperet, ſummo & ſaluos inferret Olympo,
Non voluit proprio pro nobis parcere nato.
Ah pietas, ah ſancta fides, ah gratia ſumma
Ah amor, & rigidi clementia maxima iuriſ.
Nos omnes Stygiæ expectabant ſtagna paludiſ,
Æterniq̃; reos nigris fornacibus igneſ:

Tu mortale genus cœlo miseratus ab alto
Eripis, & patria superi dignaris Olympi.
Quæ tibi sat dignis pangat præconia verbis
Pro tantis genus humanum meritisq; bonisq;
Alme Pater, cuius non vlla gratia meta
Clauditur, & terra, & supero se pandit Olympo:
Verum dum cœlum, vasti dum machina mundi
Durabit, merita nobis memorabere fama,
Clarescetq; tuum ventura in secula nomen.
Interea in sua se Iudas collegerat arma
Efferus, & dictis trepidos animarat amicis,
Quos sibi tam diris socios adiunxerat ausi:
Iamq; sibi infestum læta spe præcipit hostem.
Ah quid agis malefane, ruis quò sponte, reflecte
Audaces vesane gradus, ah culmine quali
Præcipitas, & in exitium te mittis apertum?
Hæc ne tui pietas tibi suasit amica Magistri,
Quem tot prodigijs, tot apertis deniq; signis,
Vidisti certè manifesto numine ferri?
Verum non vllò vadis reuocabilis ore:
Mox tibi tempus erit, magno cum optaueris emptum
Intactum heroa, & cum iam facta ista, diemq;
Oderis, & furijs mentem stimulare diris.
Etiam sæua cohors instructis ibat in armis
Sacrilego Ductore Iuda, loca notaq; (namq; is
Sæpe etiam viridem Christo comes ibat in hortum,
Et dulcem vultu mendax simulabat amorem)
Præcipiti petit alta gradu, Christoq; propinquit.
Quo granis armorum strepitus, populiq; furentis
Aduolat clypeata seges, iaculisq; cruentis
Armata, & lato crispans hastilia ferro?
Quò ruitis, quem vos petitis? Iam sistite gressus

Audaces, superi est soboles æque qua parentis
Quem petitis ferro, audaces reflectite gressus:
Ah non est tutum ferro tentare Tonantem.
Quin in sacrilegum potius tanta arma Sinonem
Verrite, & insonti crudeles parcite Christo,
Qui vobis certam venit reparare salutem.
Ah vobis quantum vna dies, quantum vnus ira
Exitij tulit, & generi est latura futuro.
Scilicet ex illo caput sublapso referri
In peius res imperij, tutataq; vobis
Libertas, tot iam reuolutis ordine lustris,
Ah pudor, Aufonijs cœpit seruire Tyrannis.
Venerat instructis in culta hortensia telis
Dira choros, primas præeunte Simone phalangas,
Cum procul his fidens animi, impavidusq; sereno
Sese offert heros vultu, & cunctantibus inhe.
Quò se arma hæc vertunt, horro quem queritis istos
Ante hæc an magna vobis non visus in urbe
Sæpè fui, tacita quò nunc hæc agmina nocte.
Ecce autem his quamuis possem me exoluere turbis
Incolumem (mihi nec pater est qui lydera torquet
Nequicq;) elabitq; fuga atq; exire periculum,
Desuper Angelica me propugnante phalange,
Nolo tamen, quoniam genitor non mollibus virget
Ne iussis: clauum sic stat recludere cœlum
Humano generi: in me omnes conuertite vires:
Arripite, arreptumq; arctis constringite vinculis,
Hi tantum qui me per cuncta extrema sequuntur
Dilecti comites, fidissima pectora nobis,
Incolumes abeant. Sic se bis prodidit heros
Obiecitq; hosti impavidus, cum protinus omnis
In terram legio magno ruit acta fragore,

Dant super arma sonus, atq; hinc atq; inde per agros
Sparsa micant, clypeiq; graues, hastaq; cruenta,
Cum facibusq; enses, verbo tam magna fuit vis.
Iamq; oculis captis similis, vinoq; sepultis
Tollit humo se dira cohors, heroaq; densis
Circumfulum armis in vincula poscit iniqua.
Ah sic quem Stygijs venisti soluere vinclis
Nate Dei, indignis populo constringere vinclis:
Non impune tamen, nam olim venientibus annis,
Ausonio sua colla iugo, durisq; cathenis
Constringenda dedit, quis nulla nulla exire potestas.
Vidit & ex imo sua diruta moenia fundo
In cineres resoluta leues, fundoq; crematum
Egregium Salomonis opus, sublydera molem
Eductam ingentem, atq; argento, auroq; superbam,
Munitorum ingentesq; minas, ciuesq; pudendo
Damnari exilio, & Latijs seruire Tyrannis.
Te verò te nate Dei, te dulcis Iesu
Per tua vincla precor, per quicquid passus acerbi es,
Et per sanguineas afflicto è pectore guttas,
Sit vatis tibi curam, qui fidere regnis
Omne tuis audet, proprijs desperat & ansis.
Per tua Tartareas fugiamus vincla cathenas,
Perq; tuas guttas, misto quis membra cruore
Stillabant, curasq; graues, gelidumq; tremorem
Nobis perpetua contingant gaudia vite.
Da bonis, ut summi non mollia iussa parentis;
Et detestandos subijsti sponte labores
Agni instar, cara qui raptus ab ubere matris
Thuricremas nitidis ferro mactatur ad aras,
Ut mundo amissa reparares dona salutis,
Ereptumq; hominem picea Phlegetontis ab unda

Inferres patriæ æternæ, cœloq; locares,
Sydereos inter proceres, cœtusq; beatos.
Haud quoq; nos aliter tua dulcia iussa sequamur,
Ne uitij meritam te commoueamus ad iram.
Da guttas sub corde tuas, tristesq; dolores,
Atq; ignominiam, & læuæ ludibria gentis
Et spinas, & pocla atro perfusa veneno,
Perfossūq; latus, plantasq; manusq; dolaras
Versemus, gratiq; tibi inueniamur alumni.
Vt sic cum nexos mors vltima soluerit artus,
Per te tranquillæ defunctos munere vitæ
Elysij nos templa soli, & stellantia regna
Accipiant superūm, cœloq; locemur auito,
Quod tu destructo referalti victor Auerno.

LAMENTATIO DE MOR- te Christi.

SI cui non duræ præcordia ferrea cautes
Obducunt, possit largos vt fundere fletus,
Tristiaq; afflicto suspiria ducere corde,
Huc age, tristificos, hic pendet ab arbore, fletus
Qui mouet, ille hominum, lapsiq; redemptio mundi,
Ille Deus, Deus ille, alti quem machina cœli
Non capit, & vasti regnis qui præsidet orbis:
Ille opifex rerum, vastus quas continet orbis,
Et mare veliuolum refluus completitur vndis,
Et quicquid motis se librat in aera pennis.
Ille inquam magni dominator & arbiter orbis
Ecce cruentatis dependet ab arbore membris.
Heu scelus indignum, & vitam diffundit in auras.
Quem non tam miseræ moueant spectacula mortis,

Cui

Cui non excutiant largos è pectore fletus?
Ah dolor, ah illum cautes sub corde rigentes,
Saxaq; dura putem gerere: Ah miserabile corpus
Aspicite, atq; oculos suprema in morte natantes,
Traiectasq; ambas crudelicuspide plantas,
Squallentesq; manus, taboq; fluentia crura.
Quem non tam miseræ moueant spectacula mortis?
Ah pudor, ah generis præcordia ferrea nostri.
Sol, qui sydereos curru perlabitur orbes,
Ipse suos etiam testatus ab axe dolores,
Obducens roseos picea ferrugine vultus
Subduxit terris, & inhorruit æthra tenebris
Horrendis, tellusq; graui concussa fragore
Est audita queri, tristes & murmure fletus
Testari, & pontus querulis horrescere ventis
Visus, & ingentes ad sydera tollere fluctus,
Cunctaq; defuncto doliuere elementa Magistro.
Et nos, quos propter tantos tulit ille dolores,
Infelix genus, & Stygijs gens debita monstris,
Atq; inuisa Deo, lacrymas retinemus amaras,
Et nullòs tristi profitemur fronte dolores.
Ah pudor, ah cunctis scelus exécrabile seclis:
Sed potius multo ducentes pocula luxu
In noctem Cereri Bromioq; vacamus inertes,
Et detestandos Veneris sectamur amores,
Nec saluatoris lethum versamus acerbum
Heu malè grata Deo malefidaq; turba Tonanti
Ferreæ non rigidæ tangunt præcordia spinæ,
Circumeunt caput implicitæ quæ more coronæ
Liuentemq; atro percurrunt stigmate frontem,
Perfossamq; latus, multoq; cruore rubentes
Cum manibus plantas, nil ne horum fletere duras

Ferreæ gens poterit mentes, uisûq; mouere?
Heu malè grata tuo malè fidaq; turba Tonanti.
Ah tua præduras præcordia vincere cautes,
Funere quæ curas Domini testantur amaras,
Dum fissæ horrendumq; crepant, fundoq; mouentur
Eximo, fletq; ipsa suum vaga Luna magistrum,
Nocte sub obscura piceis obducta tenebris.
Phœbus & astrigero ferrugine tectus in axe
Subducit solitos ægris mortalibus ignes.
Eloquere, hoc lapsio quid maius munere mundo
Quid poterat meritis contingere dignius istis?
Quam qui par patri Deitate, æquæuus & ipsi
Astra gubernabat, solioq; locatus auito
Cœlitibus sua iura dabat, demittere sese
Attramen, & patrio cognatæ stirpis amore
Non tantum spretas serui sub imagine terras
Visere, sed diræ se ultro submittere morti
Insuper, vt picea raptum Phlegetontis ab vnda
Te dudum amissæ donaret munere vitæ,
Inferretq; astris, regnoq; locaret auito.
At non ingratham tanguit hæc munera mentem.
Ah ingrata tuo malè fidaq; turba Tonanti.
Cernis vt expalsis complecti gestiat vlnis
Ingratos, dulcemq; oculis diffundat amorem.
Quid si non tales voluisset in orbe dolores
Sponte subire, suaq; tuam non morte salutem
Pensare, & Sathanæ rigidis exoluere vinclis,
Et Phlegetontæ tenebris reuocare gehennæ;
Quæ non Tartareis te tristia fata lacunis
Mansissent, qui non tristes sine fine dolores,
Aeternis Orci in tenebris, flammaq; gehennæ?
Quis nunc ereptus, CHRISTO moriente, salutem
Amissem

Amisſam recipis, cœloq; locaris auito.
Nil poterunt ne tuas hæc munera ſpectere mentes ?
Ah ſi quis precibus reſtat locus : exue mentem
Ingratam, immemoremq; tui, immemoremq; ſalutis,
Et ſortem perpende tuam, perpende labores
Quis Deus amiſſæ reparauit munera vitæ.
Cernis vt ærata recluſum cuſpide pectus
Purpureas exudet aquas, miſtumq; cruorem
Stillet, & abiectas vbertim humectet arenas ?
Cede ſalutiſerûm cui vis eſt cognita ſorum,
Dulcia qui varijs miſces medicamina ſuccis,
Ægrotis feſſas rarò quæ reddere vires,
Et poſſunt tristes homini depellere morbos.
Hic ſunt internos tollentia Pharmaca morbos,
Quæ menti turpes valeant exurere labes.
Huc age cui varijs ſunt anxia pectora curis,
Quem premit antiqui labes innata parentis,
Hauriat vt certum CHRISTI de vulnere ſuccum,
Qui ſœdo morbos è pectore diluat omnes,
Atq; animæ reuocet feſſas in priſtina vires.
Cernis vt inclinet feſſum caput, ægraq; ſpectat
Colla ? tibi pronis ſic porrigit oſcula labris.
Quæ te nunc ſegnem mora detinet ? offer amico
Ora Deo, atq; auidis CHRISTVM cõprende lacertis.
Sic tua poſthabitis intrabit pectora templis
Mitis, & amplexu non diuclletur amico,
Dum tibi corporeis exuto deniq; vinclis,
Poſt tot in immundo ſuperatos orbe labores,
Sub pedibus calcanda vagis florentia ſtellis
Regna det, & meritæ decoret te flore coronæ.

Egræ excudebant Iohannes Bürger &
Michael Mülmarckart.

Michael Altmann

Ergänzung des Johanns Bürgers

Regen der, 2. Januar, 1800, 1800.

Sub pedibus calcantibus, 1800, 1800.

Post totum annum, 1800, 1800.

Domini, 1800, 1800.

Miles, 1800, 1800.

Die, 1800, 1800.

Ora, 1800, 1800.

Ora, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.

Colla, 1800, 1800.